

Міністерство освіти і науки України  
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

**«ЗАТВЕРДЖЕНО»**

Проректор з наукової роботи  
професор Г.М.Торбін

---

«24» грудня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА**  
**з навчальної дисципліни**

**«ІНОЗЕМНА МОВА (французька)»**  
**для здобувачів третього рівня вищої освіти**  
**доктора філософії PhD**

Київ 2020

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Іноземна мова (французька)», затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова «24» грудня 2020 року, протокол №6.

**Розробники програми:** Вінчук Л.С. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романо-германської філології Факультету іноземної філології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Обговорено та рекомендовано на засіданні Науково-методичної ради університету «22» грудня 2020 року, протокол №3.

Керівник проектної групи

\_\_\_\_\_

(підпис)

Л.С.Віннічук

(прізвище, ініціали)

Завідуючий відділом аспірантури

\_\_\_\_\_

(підпис)

К.А.Боднар

(прізвище, ініціали)

**I. Опис дисципліни**  
Шифр дисципліни 01 Освіта/ Педагогіка

| Загальні характеристики дисципліни                                      | Навчальне навантаження з дисципліни          |               | Методи навчання і форми контролю   |
|---|--|---------------|--|
| Галузь знань<br>01 освіта/ педагогіка                                   | Кількість кредитів - 6                       |               | Методи активізації засвоєння лексичних одиниць, читання, перекладу та анотування фахових статей, активізація діалогічного/монологічного мовлення за науковими темами, написання анотацій, звітів та есе. Аналіз проблемних ситуацій, частково пошуковий метод              |
| Спеціальність<br>011 науки про освіту                                   | Загальна кількість годин -<br>180            |               |  |
| Освітній рівень (доктора філософії)                                     | <i>Денна</i>                                 | <i>Заочна</i> |  |
|   | <b>Лекції:</b>                               |               |  |
|   | <b>Семінарські (практичні) заняття:</b>      |               |  |
| Нормативна/вибіркова  | <i>60</i>                                    | <i>60</i>     |  |
|   | <b>Лабораторні заняття:</b>                  |               |  |
| Рік вивчення дисципліни за навчальним планом – перший                   |  |               |  |
|   | <b>Індивідуальна робота:</b>                 |               |  |
| Семестр   |  |               |  |
|   | <b>Самостійна робота:</b>                    |               |  |
| Тижневе навантаження (год.)<br>- аудиторне: 2<br>- самостійна робота: 4 | <i>120</i>                                   | <i>120</i>    |  |
|   | Співвідношення аудиторних годин і годин СРС: |               |  |
| Мова навчання – французька  |  |               | Форми поточного контролю<br>Модульні контрольні роботи, тестові завдання на лексико-граматичні та фахові мовленнєві теми, мультимедійна презентація, індивідуальні завдання з перевірки рівня іншомовної компетентності (мовна, мовленнєва, стратегічна, дискурсивна тощо) |
|   |  |               | Форма підсумкового контролю<br>Залік та екзамен  |

**Предметом** вивчення навчальної дисципліни є система наукової іноземної мови, зокрема особливості фонологічної, граматичної систем, особливості лексичного складу мови, яка вивчається, правил її функціонування в процесі іншомовної комунікації на матеріалі наукової фахової літератури.

**Міждисциплінарні зв'язки** навчальної дисципліни «Іноземна мова (французька)» включає такі суміжні дисципліни, як: практична граматики, практична фонетика, практика усного та писемного мовлення, академічне письмо, практика перекладу іншомовного тексту.

## II. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни *іноземна мова (французька)* є розвиток у аспірантів системного уявлення про мову, яка вивчається, формування лінгвістичної, комунікативної і соціокультурної компетенцій та нормативно правильного і адекватного володіння всіма видами мовленнєвої

діяльності іноземною мовою (аудіювання, читання, письмо, говоріння), формування навичок здійснювати усну та письмову комунікацію іноземною мовою у певній галузі наукової та/або професійної діяльності, удосконалення навичок франкомовної професійно орієнтованої комунікативної компетентності, забезпечення досягнення рівня володіння іноземною мовою на рівні B 2.

**Основними завданнями** вивчення дисципліни Іноземна мова (французька) є

- Читати та перекладати автентичну літературу за фахом, тексти суспільно-політичного характеру, розуміти основний зміст неадаптованих текстів за фахом та висловлювати власне ставлення до прочитаного.

- Удосконалювати навички та вміння володіти монологічним та діалогічним мовленням в ситуаціях спілкування в межах фахової, професійно-педагогічної, суспільно-політичної культурно-естетичної та побутової тематики.

- Розвивати навички та вміння анотування та реферування, написання наукових статей, рефератів, тез, резюме з використанням засобів наукового стилю іноземної мови.

- Забезпечити формування навичок використовувати набуті знання при усному, письмовому перекладі та аналізі спеціальної фахової літератури, підготовці інформації іноземною мовою стосовно різних аспектів наукових досліджень.

### **Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:**

| № з/п | Результати навчання   | Компетентності   |
|-------|---|--|
| 1.    | <p><b>Знати:</b><br/>систему французької мови, лексичні, граматичні та стилістичні закономірності її функціонування в процесі іншомовної комунікації.</p> <p><b>Вміти:</b><br/>Використовувати знання про основні лексичні, граматичні та стилістичні норми іноземної мови в усному та писемному мовленні для вирішення практичних професійних завдань.</p> | <p><b>Лінгвістична</b> –<br/>здатність використовувати знання про основні аспекти системи іноземної мови, правил її функціонування в процесі іншомовної комунікації.</p> |

|           |  |   |
|-----------|--|---|
| <p>2.</p> | <p><b>Знати:</b><br/>лексичний мінімум наукового фахового усного та писемного мовлення, особливості побудови монологічного та діалогічного мовлення сучасної французької мови.</p> <p><b>Вміти:</b><br/>спонтанно та вільно висловлюватись у межах побутових, академічних, наукових та професійних тем, брати участь у дискусіях та дебатах відповідно до обраного фаху та ситуацій іншомовного спілкування.</p>     | <p><b>Комунікативна</b> –<br/>здатність сприймати та продукувати іншомовне мовлення відповідно до умов мовленнєвої комунікації, до ситуації спілкування з урахуванням адресату і характеру взаємодії партнерів;</p>   |
| <p>3.</p> | <p><b>Знати:</b><br/>Особливості структурної побудови франкомовних наукових текстів за фахом, засоби його зв'язності та цілісності;<br/>стратегії і основні способи перекладу наукових текстів різних структурних типів.</p> <p><b>Вміти:</b><br/>Застосовувати здобуті знання теорії і практики перекладу, навички лексичних та граматичних трансформацій при перекладі оригінальних наукових текстів за фахом.</p> | <p><b>Комунікативна</b> –<br/>здатність правильно застосовувати лексико-семантичні та граматичні перекладацькі трансформації для адекватного перекладу оригінального наукового тексту за фахом та адекватної побудови повідомлення в процесі спілкування.</p> |
| <p>4.</p> | <p><b>Знати:</b><br/>Мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів академічного та професійного мовлення, лексичні, семантичні особливості та основні принципи написання різних видів наукових робіт.</p> <p><b>Вміти:</b><br/>Презентувати результати власних наукових досліджень на міжнародних</p>  | <p><b>Професійна</b> –<br/>здатність використовувати знання лексичних, морфологічних та синтаксичних особливостей французької мови при написанні різних видів наукових робіт (тези,</p>   |

|    |  |   |
|----|--|---|
|    | наукових конференціях, семінарах;<br>Оформлювати французькою мовою статті відповідного фаху адекватними лексичними, граматичними та стилістичними засобами.  | анотації, реферати, резюме).  |
| 5. | <p><b>Знати:</b><br/>Особливості соціокультурного розвитку країни, мова якої вивчається, соціокультурний та країнознавчий аспекти функціонування мови.</p> <p><b>Вміти</b><br/>Моделювати певний комунікаційний акт монологічного/діалогічного мовлення з урахуванням специфічних особливостей французької мови.</p> | <p><b>Соціокультурна –</b><br/>здатність використовувати монологічне / діалогічне мовлення, враховуючи країнознавчі знання та соціокультурні особливості функціонування французької мови.</p> |

### III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 6 кредитів ЄКТС 180 годин (60 годин – практичні заняття, 120 годин – самостійна робота).

| № з/п | Назви модулів і тем   | Кількість годин<br>(денна форма навчання) |        |                         |             |     | Кількість годин<br>(заочна(вечірня) форма навчання) |        |                         |             |     |
|-------|---|---|--------|-------------------------|-------------|-----|---|--------|-------------------------|-------------|-----|
|       |   | Аудиторні                                 | Лекції | Практичні (семінарські) | Лабораторні | СРС | Аудиторні   | Лекції | Практичні (семінарські) | Лабораторні | СРС |
| 1.    | ENSEIGNEMENT SUPERIEUR; LES ETUDES A L'UNIVERSITE                         | 10  |        | 10                      |             | 20  |   |        |                         |             |     |
| 2.    | SCIENCES HUMAINES, SOCIALES, ECONOMIQUES ET LES: RECHERCHES SCIENTIFIQUES | 10  |        | 10                      |             | 20  |   |        |                         |             |     |
| 3.    | ASSISTER A UNE CONFERENCE   | 10  |        | 10                      |             | 20  |   |        |                         |             |     |
| 4.    | COOPERATION INTERNATIONALE DANS UNE SPHERE SCIENTIFIQUE                   | 10  |        | 10                      |             | 20  |   |        |                         |             |     |

|               |   |    |  |    |  |     |  |  |  |  |  |
|---------------|---|----|--|----|--|-----|--|--|--|--|--|
| 5.            | SUPERVISION DE LA RECHERCHE                         | 10 |  | 10 |  | 20  |  |  |  |  |  |
| 6.            | PRESENTATION DES RAPPORTS ET DOCUMENTS DE RECHERCHE | 10 |  | 10 |  | 20  |  |  |  |  |  |
|               |   |    |  |    |  |     |  |  |  |  |  |
| <b>Разом:</b> |   | 60 |  | 10 |  | 120 |  |  |  |  |  |

## VI. Зміст дисципліни

| № з/п | Назва модулів, тем та їх зміст   | К-сть годин |               |
|-------|--|-------------|---------------|
|       |  | Всього      | в т.ч. лекцій |
| 1.    | <u>Модуль I</u> ENSEIGNEMENT SUPERIEUR ;LES ETUDES A L'UNIVERSITE_   | 10          |               |
| 1.1   | Тема 1. Education au 21 <sup>ème</sup> siècle. Les Universités célèbres  | 2           |               |
| 1.2   | Тема 2. L'Université nationale pédagogique Dragomanov. L'histoire. La. structure. Les cours de 3 <sup>ème</sup> .cycle.                                  | 2           |               |
| 1.3   | Тема 3. L'enseignement superieur en France.La Sorbonne   | 2           |               |
| 1.4   | Тема 4. La révision de la grammaire: Présent de l'indicatif .Les articles.   | 2           |               |
| 1.5   | Тема 5. La révision de la grammaire Passé Composé. Les prépositions.   | 2           |               |
| 2.    | <u>Модуль II.</u> SCIENCES HUMAINES SOCIALES ECONOMIQUES ET LES RECHERCHES SCIENTIFIQUES   | 10          |               |
| 2.1   | Тема 1. Les grades académiques dans les pays francophones. Doctorat. Master. Licence.<br>Les grades scientifiques en Ukraine. Doctorat de la philosophie | 2           |               |
| 2.2   | Тема 2. Diplômes universitaires et la formation continue. Les examens d'entrée. et les exigences. L'importance de la formation continue.                 | 2           |               |
| 2.3   | Тема 3. Les recherches scientifiques. Les particularités de la forme écrite du style scientifique. Les thèses de recherche.                              | 2           |               |
| 2.4   | Тема 4. Les textes scientifiques. La structure. La terminologie spéciale.  | 2           |               |
| 2.5   | Тема 5. La révision de la grammaire: Imparfait. Plus-que-parfait. Concordance des temps.   | 2           |               |
| 3.    | <u>Модуль III.</u> ASSISTER A UNE CONFERENCE   | 10          |               |
| 3.1   | Тема 1. La conférence scientifique. L'inscription à une  | 2           |               |

|     |   |    |
|-----|---|----|
|     | conférence. Le vocabulaire utile.   |    |
| 3.2 | Tema 2. La présentation orale d'une thèse de doctorat. Comment faire un sommaire: préciser des notions principales de l'ouvrage scientifique,.déterminer l'idée essentielle .                 | 2  |
| 3.3 | Tema 3. Rédiger un résumé. Les règles principales de sa formation. Les règles de la. ponctuation.   | 2  |
| 3.4 | Tema 4. La révision de la grammaire: Future Simple. Future Immédiat. Futur dans le passé.   | 2  |
| 3.5 | Tema 5. La révision de la grammaire: Infinitive. Degrés de comparaison des adjectifs et des adverbes. Test.   | 2  |
| 4   | <u>Модуль IV. COOPERATION INTERNATIONALE DANS UNE SPHERE SCIENTIFIQUE</u>   | 10 |
| 4.1 | Tema 1. La visite en France.Les traditions culturelles du pays.. Le vocabulaire utile. A l'aéroport. A l'hôtel. Les rencontres avec des collègues étrangers.                                  | 2  |
| 4.2 | Tema 2. Le plan d'actions. Les rencontres et les discussions.Les types de discussions. Déterminer les sujets de discussions scientifiques. Les repas. Les stéréotypes de différentes nations. | 2  |
| 4.3 | Tema 3. La préparation. des documents. La correspondance commerciale et personnelle. Le lexique et les clichés utiles.  | 2  |
| 4.4 | Tema 4. Rédiger Curriculum Vitae (document contenant les informations sur l'état civil, la formation et l'expérience professionnelle des postulants). Les clichés utiles.                     | 2  |
| 4.5 | Tema 5 La révision de la grammaire: Les verbes modaux. Participe présent. Participe passé. Gérondif.  | 2  |
| 5   | <u>Модуль V. SUPERVISION DE LA RECHERCHE</u>  | 10 |
| 5.1 | Tema 1. Le rôle du directeur scientifique. Les études et les occupations de tous les jours des postulants. Le travail à la bibliothèque. La routine quotidienne. Les jours de repos.          | 2  |
| 5.2 | Tema 2. La terminologie spéciale des recherches scientifiques Ma profession.Le sujet, le but et les tâches de ma recherche.   | 2  |
| 5.3 | Tema 3. Les. méthodes de la recherche: générales, scientifiques. Le travail avec les dictionnaires. La préparation d'un article pour un recueil scientifique.                                 | 2  |
| 5.4 | Tema 4. La traduction des textes techniques, Méthodes de la traduction des textes scientifiques.  | 2  |
| 5.5 | Tema 5. La révision de la grammaire: la forme active et passive des verbes. Les pronoms.  | 2  |
| 6   | <u>Модуль VI. PRESENTATION DES RAPPORTS ET DOCUMENTS DE RECHERCHE</u>   | 10 |
| 6.1 | Tema 1. Rédiger le rapport scientifique: les règles essentielles de la composition. Les principales composantes. Le contenu du rapport scientifique.  | 2  |
| 6.2 | Tema 2. Les célèbres savants français; Les présentations.   | 2  |
| 6.3 | Tema 3. Les présentations orales des résultats de recherches obtenues aux cours de troisième cycle d'études .   | 2  |



|     |   |   |  |
|-----|---|---|--|
| 6.4 | Тема 4. La révision: de la grammaire. Conditionnel Présent.<br>Conditionnel passé | 2 |  |
| 6.5 | Тема 5. Le test final de fin d'études.  | 2 |  |

### VII. План практичних занять

| № з/п | Назва теми   | Кількість<br>Годин |
|-------|--|--------------------|
| 1.    | Les types des établissements d'enseignement superieur                      | 2                  |
| 2.    | Les études à l'université  | 2                  |
| 3.    | Le système de l'enseignement superieur en France                           | 2                  |
| 4.    | Présent de l'Indicatif. La formation et l'emploi                           | 4                  |
| 5.    | Les particularités de la communication écrite                              | 4                  |
| 6.    | Les grades académiques en Ukraine  | 2                  |
| 7.    | Les particularités de la traduction de la terminologie spéciale des textes | 2                  |
| 8.    | Les temps passés de l'Indicatif. ;Passé composé; Imparfait                 | 4                  |
| 9.    | Aller à une conférence.scientifique. Comment confirmer son assistance      | 2                  |
| 10.   | Les clichés de la correspondance personnelle.Les lettres d'affaire         | 2                  |
| 11.   | Experience.éducative.:Curriculum Vitea ou résumé ?                         | 2                  |
| 12.   | Les temps future du français . Futur Simple. Futur Immédiat.               | 4                  |
| 13.   | Les documents pour la conference. Le vocabulaire utile                     | 2                  |
| 14.   | Les particularités de la présentation .du rapport                          | 2                  |
| 15.   | Comment attirer l'attention des participants de la conférence ?            | 2                  |
| 16.   | Les difficultés grammaticales de la traduction des textes sciuentifiques   | 4                  |
| 17.   | Les méthodes de l' analyse de la terminology scientifique                  | 2                  |
| 18.   | La structure et les composants.du rapport scientifique                     | 4                  |
| 19.   | La forme passive des verbes dans les textes scientifiques.                 | 4                  |
| 20.   | L'analyse des temps du Conditionnel . les particularités de son emploi     | 4                  |
| 21.   | Le rapport orale en français.  | 2                  |
| 22.   | L'examen.de fin d'études de troisième cycle                                | 2                  |
|       | Разом  | 60                 |

### VIII. Організація самостійної роботи студентів

Основними завданнями самостійної роботи аспірантів є підготовка і виконання поточних навчальних практичних завдань, підготовка необхідних документів французькою мовою для заліку (реферат включно), а також самостійне вивчення окремих розділів дисциплін під керівництвом викладача.

| № з/п | Назва теми  | Кількість<br>Годин |
|-------|---|--------------------|
| 1.    | La structure et les clichés de l'annotation en français   | 4                  |
| 2.    | Le sommaire et les. problèmes de recherches scientifiques | 6                  |

|     |   |            |
|-----|---|------------|
| 3.  | Les annotations des articles scientifiques de la presse ukrainienne.                | 8          |
| 4.  | Le vocabulaire des termes pour rédiger l'introduction de la recherche               | 4          |
| 5.  | L' éducation. Le lexique à employer   | 6          |
| 6.  | Les particularités grammaticales des textes scientifiques francophones              | 8          |
| 7.  | La traduction des articles scientifiques concernant le thème de recherche           | 8          |
| 8.  | Comment faire la présentation. Préparation du matériel à commenter                  | 4          |
| 9.  | L'histoire et la vie quotidienne de l'université. La présentation                   | 6          |
| 10. | Les réformes actuelles dans une sphère de l'éducation                               | 6          |
| 11. | Les cours de troisième cycle en France et en Ukraine                                | 8          |
| 12. | L'assistance aux conférences scientifiques .Les documents nécessaires               | 4          |
| 13. | La visite en France. Les traditions culturelles du pays .                           | 6          |
| 14. | La structure et les parties composantes du rapport scientifique. Les clichés utiles | 6          |
| 15. | La révision de la grammaire. La concordance des temps de l'Indicatif                | 4          |
| 16. | Les méthodes de la communication orale et écrite                                    | 6          |
| 17. | La composition des tâches de recherches scientifiques                               | 6          |
| 18. | La préparation de la présentation des résultats des recherches                      | 8          |
| 19. | La présentation des sources informatiques de la thèse de doctorat                   | 6          |
| 20. | La révision de la matière apprise   | 4          |
|     | <b>Разом</b>  | <b>120</b> |

## **IX. Контроль якості знань студентів**

### **Форми і методи поточного контролю**

Систематичний контроль є дієвим способом закріплення знань, навичок і вмінь, важливим засобом управління процесом засвоєння навчального матеріалу.

Поточний контроль передбачає регулярний облік і контроль виконання різних видів домашніх завдань.

Метою проміжного контролю є перевірка результатів удосконалення навичок і вмінь і може проводитися тричі протягом курсу навчання у вигляді поточних тестів, презентацій, перекладів, анотацій, написання листів тощо.

### **Форми і методи підсумкового контролю**

Підсумковий контроль з дисципліни «Іноземна мова (французька)» складається з двох етапів: залік та екзамен.

До заліку здобувач або аспірант повинен виконати наступні завдання:

- написати анотації двох українських статей французькою мовою по темі дослідження, кожна 500 знаків (одна літера – один знак);
- зробити десять перекладів статей або уривків з наукової книги, монографії тощо по темі дисертаційного дослідження обсягом 2000 знаків кожен, загалом – 20000 знаків з французької мови на українську;
- скласти словник–мінімум, який має не менше, ніж 100 іншомовних термінів, які необхідні для подальшої наукової роботи та які перекладені на українську мову;
- написати повідомлення іноземною мовою «Моя дослідницька робота», де обґрунтовується обрана тема, її наукова новизна та необхідність подальшого пошуку в цьому напрямку (обсяг до двох друкованих сторінок);
- подати реферат українською мовою, який базується на оригінальних наукових франкомовних автентичних джерелах (мінімально – п'ять), безпосередньо пов'язаних з темою дисертаційного дослідження. Реферат повинен мати план, вступ, декілька розділів, висновки та анотацію іноземною мовою (до 1 друкованої сторінки), список використаних джерел. Реферат повинен бути оформлений відповідно до вимог щодо написання кандидатських дисертацій, загальний обсяг – 20-25 сторінок. Метою написання реферату є перевірка вмінь аспіранта або здобувача читати, розуміти та аналізувати зміст наукової літератури французькою мовою та реферувати основні ідеї рідною мовою.

На заліку з аспірантом або здобувачем проводиться співбесіда щодо прочитаної наукової літератури. Пропонується уривок для читання та перекладу з наукової книги. На залік подається словник – мінімум, своє повідомлення про наукову роботу та реферат для перевірки, список франкомовних наукових джерел по темі свого дослідження. Також враховуються результати заключного тесту після практичних занять з французької мови.

Залік оцінюється «зараховано» або «не зараховано». При позитивному оцінюванні аспірант або здобувач допускається до екзамену за наказом ректора.

«Зараховано» на заліку виставляється, якщо аспірант або здобувач відзвітував про прочитану наукову літературу, своєчасно подав словник термінів, зробив повідомлення на тему «Mon travail scientifique» та подав україномовний реферат огляду наукових джерел, прочитаних французькою мовою.

«Не зараховано» виставляється, якщо аспірант або здобувач не виконав вимог до заліку.

## **Вимоги до оформлення реферату**

Реферат друкують на аркуші паперу формату А4 (міжрядковий інтервал – 1,5). Абзацний виступ має бути однаковим по всій роботі і дорівнювати 5 знакам (1,25 – 1,3 см). Поля: ліве – 30 мм; праве – 10 мм; верхнє та нижнє – 20 мм. Шрифт Times New Roman. Номер сторінки зазначається у правому верхньому куті.

Реферат має містити такі елементи:

1. Титульний аркуш.
2. Зміст.
3. Вступ.
4. Основна частина з 2 – 3 розділів (теоретичний, практичний, методичний).
5. Висновки.
6. Словник основних понять (100 термінів).
7. Список використаних джерел.
8. Додатки (за необхідністю).
9. Резюме іноземною мовою дослідження (1 сторінка).

## **Зміст та структура кандидатського екзамену з французької мови**

Кандидатський екзамен з французької мови складається з чотирьох питань.

### **Перше питання**

1. Читання, письмовий переклад автентичного наукового фахового тексту з французької мови на українську та його обговорення. Обсяг 2000 друкованих знаків. Час виконання – 40 хвилин. Допускається використання словників.

### **Друге питання**

2. Письмове анотування французькою мовою (500 друкованих знаків) україномовного тексту загальнонаукового характеру обсягом 4000-4500 друкованих знаків. Час виконання – 20 хвилин. Допускається використання словників.

### **Третє питання**

3. Лексико-граматичний тест. Рівень В2. Час виконання – 20 хвилин.

## Четверте питання

4. Співбесіда французькою мовою з питань наукового дослідження.

### **Критерії оцінювання кандидатського іспиту**

1. При оцінюванні результату кандидатського екзамену враховується змістовність та ґрунтовність всіх відповідей аспіранта або здобувача на питання екзаменаційного білету, мовна, комунікативна, лінгвокраїнознавча та фахова компетенції аспіранта або здобувача, лексико-граматичний тест та реферат. Оцінювання відповідей здійснюється відповідно до вимог з конкретних питань.

|   |  |
|---|--|
| <u>I. ПЕРШЕ ПИТАННЯ:</u>                        | <u>Читання, переклад та обговорення наукового тексту.</u>  |
| Оцінка <u>«Відмінно»</u><br>виставляється за:   | Вміння виразного читання вголос уривку тексту, коректна фонетична та інтонаційна презентація тексту. Повне розуміння тексту, повний адекватний літературний переклад. Допускається 3-4 помилки граматичного або лексичного характеру.  |
| Оцінка <u>«Добре»</u><br>виставляється за:      | Вміння виразного читання вголос уривку тексту, коректна фонетична та інтонаційна презентація тексту. Достатньо повне розуміння тексту, адекватний літературний переклад зазначеного уривку. Допускається 5-6 помилок граматичного або лексичного характеру.                              |
| Оцінка <u>«Задовільно»</u><br>виставляється за: | Невміння виразного читання вголос уривку тексту. Недостатньо коректна фонетична та інтонаційна презентація тексту. Недостатньо точно і повне розуміння тексту і тому недостатньо адекватний переклад зазначеного уривку. Допускається 7-8 помилок граматичного або лексичного характеру. |

|   |   |
|---|---|
| <p>Оцінка <u>«Незадовільно»</u><br/>виставляється за:</p> | <p>Нерозуміння тексту. Невміння виразного читання вголос уривку тексту. Некоректна фонетична та інтонаційна презентація тексту. Нерозуміння основного змісту тексту, неадекватний переклад зазначеного уривку. Більше ніж 8 помилок граматичного або лексичного характеру.</p>                  |
| <p><u>II. ДРУГЕ ПИТАННЯ:</u></p>                          | <p><u>Анотування французькою мовою української статті наукового змісту.</u></p>   |
| <p>Оцінка <u>«Відмінно»</u><br/>виставляється за:</p>     | <p>Вільне володіння навичками анотування французькою мовою україномовного тексту; змістовне, зв'язне, граматично правильне повідомлення; володіння в повному обсязі базовим лексичним матеріалом з проблем дослідження. Допускається 1-2 мовних помилки.</p>                                    |
| <p>Оцінка <u>«Добре»</u><br/>виставляється за:</p>        | <p>Достатньо вільне володіння навичками анотування іноземною мовою україномовної статті; достатньо змістовне, зв'язне, граматично правильне повідомлення; володіння в достатньому обсязі базовим науковим лексичним матеріалом з проблем дослідження. Допускається 3-4 мовних помилки.</p>      |
| <p>Оцінка <u>«Задовільно»</u><br/>виставляється за:</p>   | <p>Недостатньо вільне володіння навичками анотування французькою мовою україномовного наукового тексту. Неповне розкриття теми. Недостатньо змістовне та зв'язне повідомлення. Володіння в недостатньому обсязі базовими науковими лексичними структурами. Допускається 5-6 мовних помилок.</p> |
| <p>Оцінка <u>«Незадовільно»</u><br/>виставляється за:</p> | <p>відсутність навичок анотування іноземною мовою україномовної наукової статті. Недостатнє розкриття теми; незмістовне та незв'язне повідомлення; невізння володіти базовою науковою лексикою та граматичними структурами. Більше, ніж 7-8 мовних помилок.</p>                                 |
| <p><u>IV. ЧЕТВЕРТЕ ПИТАННЯ:</u></p>                       | <p><u>Діалогічне мовлення.</u></p>  |
| <p>Оцінка <u>«Відмінно»</u><br/>виставляється за:</p>     | <p>Вільне володіння діалогічним мовленням. Вміння вести бесіду на основі заданої</p>  |

|   |   |
|---|---|
|   | <p>комунікативної ситуації, аргументовано висловлювати свою точку зору. Кількість розвинутих висловлювань – 12-15. При оцінюванні діалогічного мовлення враховуються такі параметри: лексична та граматична правильність, варіативність структур та лексичних словосполучень, змістовність досягнення комунікативної мети, логічна послідовність висловлення, стилістична відповідність мовних засобів. Допускаються 1-3 помилки граматичного або лексичного характеру.</p> |
| <p>Оцінка <u>«Добре»</u><br/>виставляється за:</p>        | <p>Достатньо вільне володіння діалогічним мовленням. Вміння вести бесіду на основі заданої комунікативної ситуації, достатньо аргументовано висловлювати свою точку зору. Кількість розвинутих висловлювань – 10-12. При оцінюванні діалогічного мовлення враховуються такі параметри: достатня лексична та граматична правильність, достатньо зв'язне та логічно послідовне висловлення. Допускаються 4-6 помилок граматичного або лексичного характеру.</p>               |
| <p>Оцінка <u>«Задовільно»</u><br/>виставляється за:</p>   | <p>Недостатньо вільне володіння діалогічним мовленням. Невміння вести бесіду на основі заданої комунікативної ситуації та недостатньо аргументоване висловлювання своєї точки зору через недостатній запас слів. Знижений темп мовлення, кількість висловлювань – 8-10. Допускаються 7-8 помилок граматичного або лексичного характеру.</p>   |
| <p>Оцінка <u>«Незадовільно»</u><br/>виставляється за:</p> | <p>Невміння вести бесіду на основі заданої комунікативної ситуації через недостатній запас слів. Знижений темп мовлення. Кількість висловлювань менше, ніж 6. Більше, ніж 8 помилок граматичного або лексичного характеру.</p>  |

### ТРЕТЄ ПИТАННЯ

На кандидатському іспиті аспірант або здобувач виконує комплексний тест, побудований на базі тематики курсу навчання у вищих навчальних закладах, з метою контролю та оцінки рівня сформованості лінгвістичної (орфографічної, лексичної, граматичної), професійної компетенцій та

тестування рівня сформованості вмінь та навичок мовленнєвої діяльності: читання, писемного мовлення, лексико-граматичної компетентності.  
Час виконання тесту – 20 хвилин.

За весь тест нараховується 100 балів:

Оцінка «відмінно» виставляється, якщо всі завдання виконано в межах 90-100 балів;

Оцінка «добре» виставляється, якщо всі завдання виконано в межах 75-89 балів;

Оцінка «задовільно» виставляється, якщо всі завдання виконано в межах 50-74 балів;

Оцінка «незадовільно» виставляється, якщо всі завдання виконано в межах нижче 50 балів.

### **1. Критерії комплексного оцінювання за результатами письмових та усних завдань на кандидатському екзамені**

Підсумкова оцінка з іноземної мови на кандидатському іспиті виставляється на основі всіх складових:

1. реферат;
2. читання та переклад наукового тексту;
3. анотування україномовної статті;
4. лексико-граматичний текст;
5. співбесіда за темою «Mon travail scientifique».

Кожна складова кандидатського екзамену оцінюється за 4-бальною шкалою («5», «4», «3», «2»). Підсумкова оцінка за кандидатський екзамен обчислюється як середнє арифметичне з округленням до сотих долей.

### **Порядок переведення рейтингових показників в європейські оцінки ECTS**

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою                        |   |
|--|-------------|--|---|
|  |             | для екзамену, курсового проекту (роботи), Практики   | для заліку  |
| 90-100                                       | <b>A</b>    | « 5 » відмінно                                       | Зараховано  |
| 82-89  | <b>B</b>    | « 4 » добре  |   |
| 74-81  | <b>C</b>    |  |   |
| 64-73  | <b>D</b>    | « 3 » задовільно                                     |   |
| 60-63  | <b>E</b>    |  |   |
| 35-59  | <b>FX</b>   | « 2 » незадовільно з можливістю повторного складання | « 2 » не зараховано з можливістю повторного складання |



**X. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА освітньо-наукової програми доктор філософії. Всього 180 годин, практичні заняття – 60 годин, самостійна робота – 120 години, залік - 1 семестр та екзамен – 2 семестр**

| №          | Практичні заняття  | Самостійна робота  | Контроль  |             |
|------------|--|--|---|-------------|
|            | Теми семінарських занять<br>/кількість годин на<br>Тиждень             |  | Види контролю   | К-сть балів |
| <b>I</b>   | ENSEIGNEMENT SUPERIEUR. LES ETUDES A L'UNIVERSITE                      | Виконання лексико-граматичних завдань, складання діалогів, Curriculum vitae, анотацій до статей за обраним фахом резюме.                           | Тест, письмова робота презентація, переклад, індивідуальне завдання з написання резюме          | 10          |
| <b>II</b>  | SCIENCES HUMAINES SOCIALES ECONOMIQUES ET LES RECHERCHES SCIENTIFIQUES | Написання ділового, інформаційного листа, анотації до франкомовної статті<br>Складання глосарія з теми дисертаційного дослідження іноземною мовою. | Письмова робота, переклад, підбір лексичного та термінологічного словника                       | 10          |
| <b>III</b> | ASSISTER A LA CONFERENCE   | Підготовка виступу на конференцію (тези або стаття). Аналіз проблемної ситуації за темою. Визначення актуальності та завдань.                      | Презентація наукових досягнень, індивідуальне завдання - повідомлення «Моя дослідницька робота» | 10          |

|           |   |   |  |     |
|-----------|---|---|--|-----|
| <b>IV</b> | COOPERATION INTERNATIONALE DANS UNE SPHERE SCIENTIFIQUE | Складання діалогів за темою. Підготовка повідомлень іноземною мовою краєзнавчого характеру про країну, мова якої вивчається. Аналіз проблемної ситуації за темою.     | Усна відповідь, науковий та краєзнавчий пошук стосовно соціо-культурних традицій країни, мова якої вивчається, письмовий звіт про особливості організації та проведення наукової конференції | 10  |
| <b>V</b>  | SUPERVISION DE LA RECHERCHE                             | Обґрунтування важливості та значущості теми дисертаційного дослідження. Особливості написання анотацій до наукових статей та тез. Складання списку літератури.        | Письмова відповідь. Підбір наукових джерел для дослідження обраної теми дисертаційного дослідження   | 10  |
| <b>VI</b> | PRESENTATION DES RAPPORTS ET DOCUMENTS DE RECHERCHE     | Читання і переклад оригінальних наукових журналів. Робота зі словниками. Письмовий переклад та реферування статей по темі дослідження, книги тощо) за обраним фахом.. | Письмова робота, тест  | 10  |
|           |   |   | Всього   | 60  |
|           |   |   | Екзамен  | 40  |
|           |   |   | <b>Підсумкова оцінка</b>   | 100 |

## **XI. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу А**

1. Авдеева Н.В. Практические особенности структурирования и оформления научных текстов: Научная периодика: проблемы и решения. 2016, Т.6. №2
2. Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка. Москва.1981
3. Кагановська О.М., Філоненко Н.Г. Історія французької мови: Навчальний посібник. Київ :видавничий центр КНЛУ. 2003
- Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка. Москва. 1981.
4. Кагановська О.М., Філоненко Н.Г. Історія французької мови: Навчальний посібник. Київ : видавничий центр КНЛУ. 2003.
5. Крючков Г.Г., Хлопук В.С. Поглиблений курс французької мови. Київ: Вища школа. 2002.
6. Попова И.И., Казакова Ж.А. Cours pratique de grammaire française. М. 2006.
7. Abbadie C. Chevelon B.Expression français écrite et orale.Presse universitaire de Grenoble, 2002.
8. Bally Ch. Linguistique générale et linguistique française. Paris. 1965.
9. Braud C. Editio avancé . Niveau 2. Paris : Edition Didier. 2015.
- 10.Barthe M .Chevelon B.Expression et style . Presse universitaire Grenoble . 2009
- 11.Bertini J. Grammaire active. B2. ELI. 2017.
- 12.Cohen M. Histoire d'une langue; le français 3-ième édition. 1967.
- 13.Codrescu A. M. Stratégie de communication: comprendre, rédiger argumenter.Bucuresti. 2002.
- 14.Dranenko Y. DALF Niveau avancé. Kiyv. 2001.
- 15.Dollez C. Pons S. Alter Ego. Niveau B2. Paris: Edition Hachette. 2003.
- 16.Guilloux M, Herry C. Alter Ego. Niveau C1. Paris:Edition Hachette. 2001
- 17.Gregoire M. Thiévenaz O. Grammaire progressive du français. Clé international : Nouvelle édition. 2007.

18. Tcherednitchenko O. Koval Y. Théorie et pratique de la traduction. Kiyv. 1999.

### **Додаткова література**

1. Бондар Т. І., Кириченко. Англійська мова для аспірантів та наукових співробітників : навчальний посібник. Київ. 2015
2. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического анализа. Москва ; Наука. 1981.
3. Основи академічного письма: методичні рекомендації / укладачі : Шліхта Н., Шліхта І./ Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні. Київ. 2016.

## **APPENDIX 1 (ДОДАТОК 1)**

### **Зразки**

**завдань для перевірки знань з лексики та навичок читання.**

**Тексти іноземною мовою для читання та перекладу.**

### ***Варіант 1***

#### **L'impressionnisme**

L'impressionnisme est un mouvement pictural français né de l'association de quelques artistes de la seconde moitié du XIX<sup>e</sup> siècle. Fortement critiqué à ses débuts, ce mouvement se manifeste notamment de 1874 à 1886 par des expositions publiques à Paris, et marqua la rupture de l'art moderne avec la peinture académique.

Ce mouvement est caractérisé par des tableaux de petit format, des traits de pinceau visibles, la composition ouverte, l'utilisation d'angles de vue inhabituels, une tendance à noter les impressions fugitives, la mobilité des phénomènes climatiques et lumineux, plutôt que l'aspect stable et conceptuel des choses, et à les reporter directement sur la toile. L'impressionnisme eut une grande influence sur l'art de cette époque, la peinture bien sûr, mais aussi les arts visuels (sculpture, photographie impressionniste), la littérature et la musique.

Jusqu'au début du XIX<sup>e</sup> siècle, l'art pictural officiel en France est dominé par l'Académie royale de peinture et de sculpture, qui fixe, depuis sa création sous le règne de Louis XIV, les règles du bon goût, aussi bien pour les thèmes des tableaux que pour les techniques employées. L'Académie privilégie l'enseignement du dessin, plus

simple à définir dans un corps de doctrine bien structuré pour lequel la copie des modèles de la sculpture antique constitue un idéal de beauté. La couleur, considérée depuis Aristote comme un accident de la lumière, se prêtait beaucoup moins bien à une pédagogie structurée. Cependant le XVIII<sup>e</sup> siècle avait déjà marqué une évolution significative. La couleur était déjà à la mode, même à l'Académie

Le début du XIX<sup>e</sup> siècle vit le retour du néo-classicisme, un vent de liberté avait soufflé sur la peinture dans le choix de thèmes ou dans la manière de traiter le dessin. Au début du XIX<sup>e</sup> siècle, William Blake ou Francisco de Goya et même Eugène Delacroix avaient déjà posé les bases d'une nouvelle façon de peindre. Les jeunes peintres parisiens sortent des ateliers pour peindre en plein air et pour saisir l'instant, la lumière. Influencés notamment par le réalisme des œuvres de Gustave Courbet, ces artistes privilégient les couleurs vives, les jeux de lumière et sont plus intéressés par les paysages ou les scènes de la vie de tous les jours que par les grandes batailles du passé ou les scènes de la Bible. Soudés par les critiques parfois très violentes subies par leurs œuvres, ainsi que par les refus successifs du Salon de Paris, institution majeure de la peinture de l'époque, ces jeunes artistes commencent à se regrouper pour peindre et discuter. Parmi ces pionniers, on compte notamment Claude Monet, Pierre Auguste Renoir, Alfred Sisley et Frédéric Bazille, bientôt rejoints par Camille Pissarro, Paul Cézanne et Armand Guillaumin.

En 1863, l'empereur Napoléon III décrète la tenue d'un *Salon des Refusés* regroupant les œuvres n'ayant pu être présentées au salon de Paris. C'est là qu'est présenté le *Déjeuner sur l'herbe* de Manet, qui fait scandale, car il représente une femme nue dans un contexte contemporain met le feu aux poudres. Les critiques sont très violentes, une grande partie du public se déplace uniquement pour se moquer des œuvres exposées. Pourtant, les visiteurs des *Refusés* sont plus nombreux cette année-là que ceux du véritable Salon.

Devant les refusés successifs un groupe d'artistes parmi lesquels Monet, Renoir, Pissarro, Sisley, Cézanne, Berthe Morisot et Edgar Degas décident de constituer la *Société anonyme des artistes peintres, sculpteurs et graveurs* en avril 1874 pour organiser leur propre exposition, dans l'atelier du photographe Nadar. Regroupant les œuvres de trente-neuf artistes, parmi lesquels le précurseur Eugène Boudin dont l'exemple persuada Monet de tenter de peindre «sur le motif» en plein air, l'exposition est la première des huit qui auront lieu entre 1874 et 1886.

## *Вариант 2*

### **Hryhoriy Skovoroda - un philosophe ukrainien**

Hryhoriy Skovoroda est un célèbre philosophe ukrainien qui était aussi un poète et professeur.

Hryhoriy Skovoroda est né en 1722. Il a fait ses études supérieures à Kiev où il a appris les langues européennes, la philosophie et la littérature. Vers 1745-1750, il accepte une mission diplomatique qui lui a permis de visiter pendant 4 ans un grand nombre de pays et de faire connaissance avec les philosophes de son temps. Egalement pendant cette période il a étudié la philosophie à l'université allemande. De retour en Ukraine ses connaissances profondes et son érudition exceptionnelle l'inspirent à la création de son propre programme d'enseignement. Sa manière pédagogique consistait à donner aux étudiants l'information qui les rend intelligents et favorise l'ouverture des capacités naturelles. Mais ses méthodes modernes ont fait scandales et il fût obligé de quitter les institutions officielles.

Pour garder sa liberté de pensée, sa ligne de conduite et son indépendance individuelle Skovoroda voyage en solitaire, enseignant sur les places publiques et en écrivant. C'est alors là que commence la période la plus féconde de sa vie. C'est de cette époque que datent ses traités philosophiques «*Dialogues*», «*Narcisse*», «*L'ABC de l'Univers*», «*Du monde Antique*». Malheureusement en raison de censures, aucuns de ses écrits ne furent publiés de son vivant.

Dans l'esprit des Lumières il a recourt à des valeurs authentiques, à une vie spirituelle libre et à une société juste. Sa pensée philosophique rejoint la philosophie européenne moderne et aussi celle des poètes grecs de l'Antiquité. Il doit beaucoup à Platon et bien sûr à la Bible. « Celui qui sait ce qu'il faut éviter et ce qu'il faut chercher à obtenir a utilisé son temps correctement ». Skovoroda élabore une philosophie originale et puissante. C'est un penseur chrétien et en même temps libre à l'égard de l'Église et des autres religions institutionnalisées. Il se consacrera à la découverte de la beauté de l'univers du cœur dans l'homme et des profondeurs spirituelles de son propre cœur.

Hryhori Skovoroda est devenu le premier philosophe slave qui a essayé d'interpréter d'une manière originale la philosophie classique. On le surnomme le fondateur d'une pensée philosophique slave et des courants intellectuels dans la société slave. Il a été persuadé que le but de la philosophie est d'essayer de trouver la vérité de la vie. Mais dans les conditions de la vie humaine, ce but est inaccessible. Cependant pour

atteindre ce vrai bonheur l'homme doit chercher cette vérité dans sa propre vie. Hryhori Skovoroda a beaucoup influencé la société ukrainienne dans un premier temps par sa vie qui était en accord avec son esprit. Même deux siècles après sa mort les philosophes ont réfléchi sur les mêmes questions que Skovoroda.

Inséparable de sa philosophie, ses oeuvres poétiques sont les plus remarquables durant la période l'âge d'or baroque en Ukraine. Il propose une analyse profonde de la nature dans le lyrisme ukrainien en devenant le précurseur du romantisme slave.

Son héritage poétique est l'ensemble de ses oeuvres qu'il a créées en voyageant. Il nous a laissé des recueils de poésies, de fables, des traductions d'auteurs antiques et un carnet de correspondances en latin et ukrainien. Les chercheurs littéraires ont dit plus tard qu'il méritait d'être qualifié de "Socrate ukrainien". Sur sa tombe est gravé un épitaphe qui résume le destin qu'il a souhaité, le sens profond de sa pensée et sa vie consacrée à la liberté en tant que sage itinérant - « Le monde a voulu s'emparer de moi, mais il ne l'a pas pu ».

### ***Варіант 3***

#### **Radioactivité naturelle**

Certains chercheurs intrigués par l'énergie constamment dégagée par les corps radioactifs estimèrent que l'on serait obligé d'abandonner le principe de la conservation de l'énergie.

Mais le couple Pierre (1856-1906) et Marie Curie (née Sklodowska) s'intéressa à ce problème. Ce fut d'abord Marie Curie qui entreprit en 1897 les premières études à ce sujet.

Elle s'aperçut aussitôt par des mesures précises que le rayonnement était une propriété spécifique de l'atome d'uranium. Son intensité était proportionnelle à la quantité d'uranium contenu dans le sel. En se demandant si d'autres composés possédaient la même propriété, elle découvrit que le thorium émettait un rayonnement analogue à celui de l'uranium. Alors, elle proposa de nommer "radioactives" les substances qui émettent des "rayons Becquerel" et d'appeler "radioactivité" cette nouvelle propriété; les éléments qui la possèdent étant les "radioéléments".

Avec méthode Marie Curie examine non seulement des sels préparés au laboratoire, mais aussi des minéraux (pechblende, chalcopite, thurite etc). Elle remarqua que certains d'entre eux avaient une radioactivité anormale, bien supérieure à celle qu'on aurait pu prévoir d'après leur teneur en uranium ou en thorium. Ainsi, la pechblende

(minerai d'oxyde d'urane) avait une activité quatre fois supérieure à celle de l'uranium; la chalcopite (phosphate de cuivre et d'urane cristallisé) était deux fois plus active que l'uranium.

Pour expliquer ce fait surprenant Marie Curie émit l'hypothèse qu'il devait exister une substance inconnue beaucoup plus radioactive que l'uranium ou le thorium.

Pierre Curie poursuit ses recherches sur le magnétisme et a découvert une loi fondamentale: la loi de Curie. Mais quand en 1898 sa femme annonce la présence dans le minerai de pechblende de corps doué d'une radioactivité puissante, Pierre a décidé de s'associer à ses recherches. Désormais les époux travaillaient ensemble. Ils unirent leurs efforts pour isoler ce nouvel élément. Ils aboutirent à la découverte du polonium (annoncée le 18 juillet 1898) et du radium (26 décembre 1898).

Mais ceux-ci n'existent dans le minerai qu'à l'état de traces infimes. On sait aujourd'hui qu'une tonne de pechblende n'en renferme qu'une milligramme. Pour cette recherche Marie Curie avait eu la chance de recevoir une tonne de minerai prévenant des gisements le Joachimsthal qui étaient alors les seules mines d'uranium exploitées dans le monde. Pendant trois ans Marie et Pierre Curie se livrent à un travail de séparation pénible et délicat. Ils l'effectuent dans un hangar abandonné, dépourvu de tout aménagement. En 1902, enfin, les savants réussirent à extraire un décigramme de chlorure de radium pur et à déterminer la masse atomique de cet élément. Marie Curie présenta ce résultat dans sa thèse de doctorat, soutenue en 1903. Plus tard, en 1910, avec l'aide de Debierne, son collaborateur, elle isolera le radium à l'état métallique.

Ces découvertes qui ouvrent à la physique une domaine entièrement nouveau, valent aux deux époux, en commun avec H. Becquerel le prix Nobel de physique en 1903. A la conférence à l'occasion du prix Nobel Pierre Curie a déclaré: "On peut concevoir que dans les mains criminelles le radium puisse devenir dangereux.... Les explosifs puissants ont permis aux hommes de faire des travaux admirables. Ils sont aussi un moyen terrible de destruction entre les mains des grands criminels qui entraînent les peuples vers la guerre. Je suis de ceux qui pensent que l'humanité tirera plus de bien que de mal des découvertes nouvelles."

Après la mort de son mari (1906) Marie Curie poursuit l'oeuvre commune et se voit attribuer, cette fois seule, le prix Nobel de chimie en 1911. Pendant la Première guerre mondiale elle organisa les services radiologiques aux armées. En 1921 c'est la création de la Fondation



Curie, département des applications thérapeutiques et médicales de l'Institut du radium, lui-même fondé dès 1909. Mais l'émanation du radium dans l'ambiance de laquelle elle vivait depuis tant d'années, a finalement raison de la santé de Marie Curie, qui frappée d'anémie pernicieuse, s'éteint dans un sanatorium de Sancellemoz.

C'est en mémoire de ces deux illustres savants que le nom de curie a été adopté pour désigner l'unité de radioactivité et que l'élément chimique numéro 96 a été baptisé *curium*.

## ANNEXE 2 (ДОДАТОК 2)

### Зразки лексико-граматичних завдань

#### *Варіант 1*

#### *Choisissez la forme verbale correcte*

1. Elles ... hier par le train du soir.  
a) sont partis      b) sont parties      c) partent      d) partaient
2. Et nos amis comment ... -ils?  
a) va      b) allaient      c) vont      d) allé
3. Demain les étudiants ... deux cours de philosophie.  
a) ont      b) auront      c) avaient      d) ont eu
4. Hier je me ... à minuit parce que j'allais au théâtre avec mes amis.  
a) couché      b) suis couché      c) s'est couché      d) coucherai
5. La semaine prochaine les amis ... la possibilité de visiter les remparts, les vieilles rues de cette ville ancienne.  
a) ont      b) ont eu      c) auront      d) avaient
6. Votre ami a-t-il \_\_\_\_\_ notre invitation?  
a) accepter;      b) accepte;      c) accepté;      d) acceptait.
7. A mon avis, vous \_\_\_\_\_ partir pour ne pas être en retard.  
a) doit;      b) doivent;      c) devez;      d) devoir..
8. Nous \_\_\_\_\_ à cette exposition la semaine prochaine.  
a) allons;      b) irons;      c) allions;      d) iront.
9. Les étudiants \_\_\_\_\_ cette règle par cœur.  
a) apprennent;      b) ont appris;      c) apprendre;      d) apprend.

10. Où avez-vous \_\_\_\_\_ votre livre?

a) mettez; b) mis; c) mettent; d) met.

### ***Вариант 2***

***Mettez les verbes entre parenthèses aux temps qui conviennent :***

1. L'année passée nos amis (avoir) trois semaines de vacances.
2. On nous a dit que la conférence sur l'importance de l'informatique (commencer) dans une heure.
3. Hier il (pleuvoir) toute la journée.
4. Demain nous (être) heureux de vous voir chez nous à l'occasion de l'anniversaire de notre fille.
5. Ma soeur a écrit que les préparatifs de voyage (prendre) beaucoup de temps .
6. Demain après les cours les étudiants de notre groupe (être) libres et ils (aller) au théâtre.
7. Demain nous (avoir) une conférence consacrée aux problèmes de la protection de la nature.
8. Hier elles (aller) à la campagne pour se reposer en plein air.
9. Il nous a écrit qu'il (passer) bien les examens.
10. Aujourd'hui on nous (inviter) de passer une belle soirée au restaurant à l'occasion de l'anniversaire de notre ami.

### ***Вариант 3***

1. ***Remplissez les lacunes par les mots qui conviennent :***
2. J'ai rencontré Paul dans la rue et je \_\_\_\_\_ invité \_\_\_\_\_ dîner chez moi.
3. J'ai feuilleté plusieurs livres \_\_\_\_\_ le libraire et je \_\_\_\_\_ acheté trois.
4. Les parents de Cathy \_\_\_\_\_ une moto pour son anniversaire.
5. Au XVIIIe siècle, la durée de vie moyenne d'un homme \_\_\_\_\_ seulement de vingt-cinq ans.
6. Je ne sais pas \_\_\_\_\_ se passe dans la rue: il y a \_\_\_\_\_ bruit et \_\_\_\_\_ musique.
7. L'article \_\_\_\_\_ est paru dans le journal \_\_\_\_\_ écrit par un excellent journaliste.
8. Si je \_\_\_\_\_ un appartement plus grand, je \_\_\_\_\_ une fête pour mon anniversaire.
9. J'aimerais qu'il \_\_\_\_\_ un jardin près de chez moi pour que les enfants \_\_\_\_\_ jouer dehors.

10. Maintenant, il n'y a plus que deux cinémas dans ce quartier, mais avant, \_\_\_\_\_ cinq.
11. Je n'oublierai jamais \_\_\_\_\_ vous avez fait pour moi à l'époque \_\_\_\_\_ je suis arrivé ici..
12. J'ai ouvert la fenêtre en rentrant, parce que \_\_\_\_\_ très chaud.
13. Ces photos \_\_\_\_\_ en Chine, par un photographe du début du siècle.
14. Les routes sont dangereuses en montagne, mettez des chaînes et \_\_\_\_\_ prudents.
15. Alain partira en vacances dès qu'il \_\_\_\_\_ ses examens.
16. Paul m'a dit qu'il me \_\_\_\_\_ tout \_\_\_\_\_ j'ai besoin.
17. Un architecte a suivi les travaux mais c'est moi qui \_\_\_\_\_ dessiné les plans de ma maison.
18. Quand nous habitions à Rome, nous \_\_\_\_\_ des pâtes deux fois par jour.
19. Si \_\_\_\_\_ beau le week-end prochain, nous \_\_\_\_\_ à la campagne.
20. Je connais bien ce quartier: je \_\_\_\_\_ pendant plus de quatre ans!
21. Nous serions allés vous voir si nous \_\_\_\_\_ le temps!
22. Je \_\_\_\_\_ avoir des enfants: si un jour, je \_\_\_\_\_ une fille, je \_\_\_\_\_ Clémentine, comme \_\_\_\_\_ mère.
23. Je n'ai mangé \_\_\_\_\_ un croissant pour le petit déjeuner, mais \_\_\_\_\_ mari \_\_\_\_\_ au moins quatre.
24. Si je \_\_\_\_\_ vous, j'insisterais pour que Paul \_\_\_\_\_ présent à la réunion de demain: il faut qu'il \_\_\_\_\_ la situation.
25. \_\_\_\_\_ la situation.
26. Ce matin, \_\_\_\_\_ l'ascenseur \_\_\_\_\_ en panne, et je \_\_\_\_\_ monté tous les escaliers \_\_\_\_\_ pied, jusqu'au 20e étage ...
27. Ma femme a vu la dernière pièce de Peter Brooks, mais moi je \_\_\_\_\_ : j'aimerais voir ce spectacle avant qu'il \_\_\_\_\_ trop tard.

### ANNEXE 3

#### (ДОДАТОК 3)

#### Зразок

#### повідомлення про наукову роботу аспіранта (докторанта)

#### Employez les phrases utiles pour présenter votre recherche

- Dans notre travail scientifique, nous examinons le problème...
- Notre présentation comprend les parties suivantes:
- Premièrement je vais vous parler de ...
- Je voudrais commencer par...
- Deuxièmement / Dans la deuxième partie, je caractérise les principes de...

- Outre cela, je vais vous informer sur ...
- L'objet de notre recherche / conférence est ....
- Permettez-moi de présenter le premier chapitre de notre recherche ...
- Au début de notre présentation, nous voudrions présenter les thèses suivantes.
- Le problème a été examiné du point de vue lexicologique / stylistique / grammatical...
- Il ressort clairement des différentes opinions que ...
- Malgré les différents points de vue sur ce problème on peut conclure que..
- Nous voulons indiquer / souligner que ...
- Le tableau / Les statistiques / Le schéma montre ...
- Sur ce graphique, vous pouvez voir ...
- Gauche / Droite / Haut / Bas / Au milieu, vous pouvez voir ...
- Comme vous pouvez le voir à partir des chiffres / données..
- Je voudrais attirer votre attention sur ...
- Nous avons examiné les questions suivantes / nous avons étudié les points suivants: Premièrement ... Deuxièmement ...
- Nous nous sommes concentrés sur le problème important....
- Enfin, j'aimerais résumer les résultats les plus importants de notre recherche.
- Dans les conclusions sont présentés les résultats de notre recherche: ...
- Pour résumer, nous voudrions souligner les aspects suivants de la recherche: ...
- Je viens de résumer les points principaux de notre recherche: ...
- Tout cela montre que ...
- Pour conclure je veux dire que...
- De tout cela on peut faire des conclusions que ....
- Si vous avez des questions,
- Je suis heureux d'y répondre ...
- Je suis à votre disposition.

- Vous pouvez également me contacter.
- Merci pour votre attention!